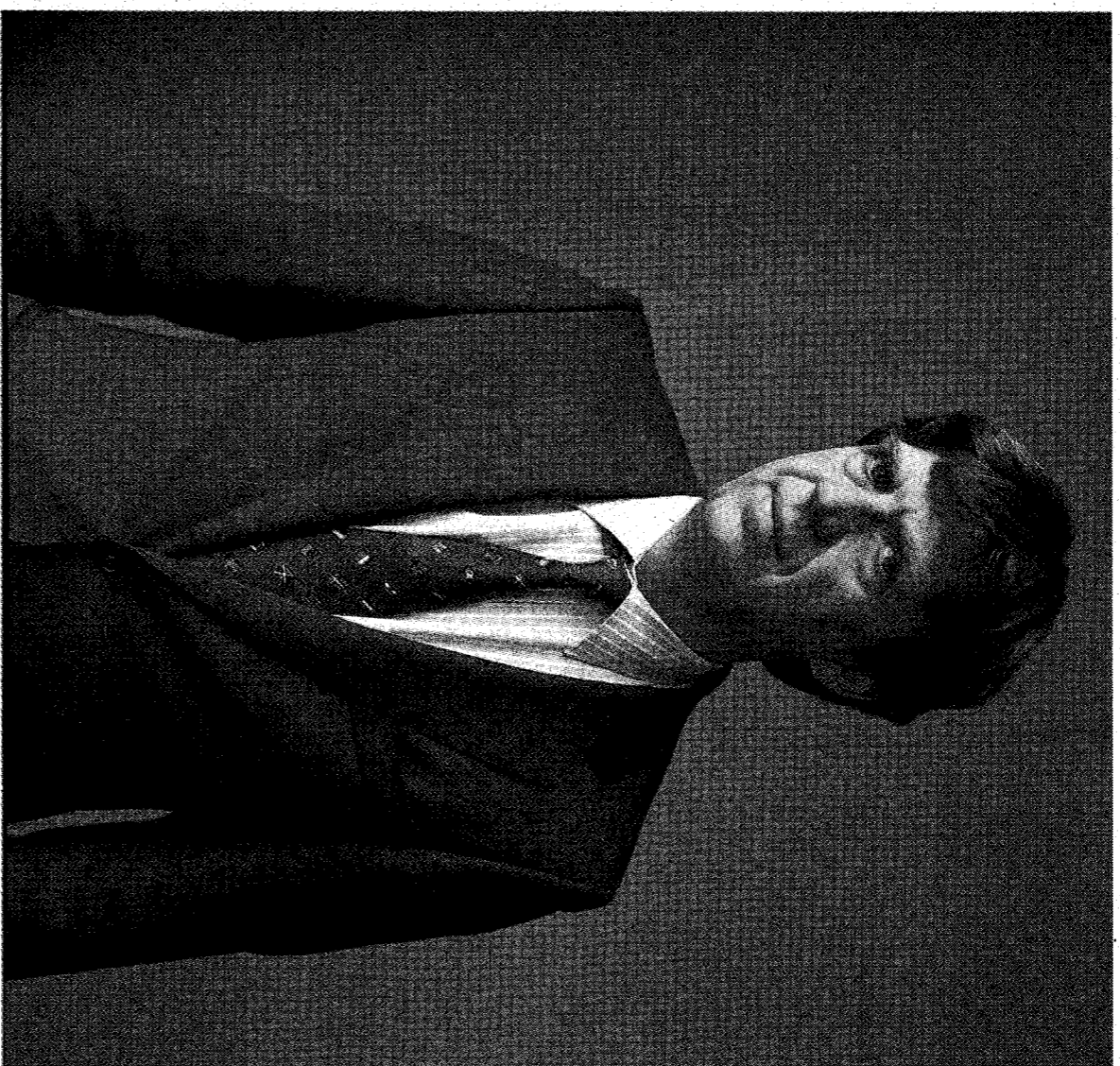

Flyings doctors

De arbodienstdiensten van de KLM

Dat de KLM niet alleen de wereld rondvliegt, maar ook ziekteverzuim bij bedrijven kan voorkomen, is weinig bekend. 'Het gebeurt nog regelmatig dat er verbaasd wordt gereageerd als we als KLM binnenkomen bij bedrijven om over gezondheidsdiensten te praten.'

HERMANN STIL

Brinio Veldhuijzen van Zanten: 'Wij willen zeker niet zomaar met alle hypes meegaan.'

FOTO KAROL EFFENBERGER

Het gebrom van een helikopter dringt door in de werkkamer van Brinio Veldhuijzen van Zanten, directeur van KLM Health Services. Het platform van Schiphol-Oost ligt op een steenworp afstand van het hoofdkantoor dat ooit als de Medische Dienst van de KLM begon.

Van hieruit worden, in de Travel Clinic, intentingen gegeven tegen allerlei tropische verrassingen en worden medische diensten geleverd aan de tienduizenden KLM'ers, en sinds bijna vijftien jaar wordt ook over het welzijn gewaakt van duizenden werknemers van bedrijven.

KLM Health Services komt voort uit de medische dienst die de luchtvaartmaatschappij zeventig jaar geleden oprichtte, toen de eerste vluchten naar exotische bestemmingen werden gemaakt. Aanvankelijk was die medische dienst alleen gericht op de eigen vliegers, stewardessen en het personeel op verre buitenposten. "Het was toen al een arbodienst *avant la lettre*," zegt Veldhuijzen van Zanten.

In de jaren tachtig werden de eerste stappen naar buiten gezet. De Medische Dienst ging passagiers adviseren over de gevaren van een exotisch verblijf en ze desnoods daarop voorbereiden, met inentingen.

zegt Veldhuijzen van Zanten. "In 1995 zijn we, binnen de maatschappij, verzelfstandigd. Aanvankelijk om leegloop op te vangen; als het even rustig was binnen de KLM, dan konden we voor de buitenwereld aan de slag."

Bleef het vizier daarbij aanvankelijk vooral gericht op hulp aan passagiers, allengs kwamen daar steeds meer 'branchevreemde' activiteiten bij. Omdat Health Services toch al het eigen KLM-personeel - vooral het vliegend personeel - keurde, ging het bedrijfs onderdeel ook keuringen aanbieden voor andere bedrijven en instellingen. "Zo als voor duikers van de brandweer en politieagenten, maar ook voor luchtverkeersleiders."

Van reizen en gezondheid ver- schoof de aandacht ook meer en meer naar werken en gezondheid. "Arbo is een beetje een beladen term," vindt Veldhuijzen van Zanten. "Ook omdat het suggereert vooral gericht te zijn op verzuim. Wij willen daar al voor zitten en het hele scala van bedrijfsgezondheidszorg dekken: integraal gezondheidsmanagement."

"Aan 'arbo' hangt ook heel erg dat het gaat om de inzetbaarheid en de productiviteit van personeel. Natuurlijk hoort dat erbij. Maar wel zijn op de werkvloer is daarvoor net zo belangrijk als het begeleiden van personeel dat is uitgevallen."

"Wij willen juist proberen werknemers gezond te houden, zodat ze

niet in verzuimsituaties of arbeidsongeschiktheid terechtkomen. Daarbij richten we ons ook op de levenswijze van werknemers, zowel op de werkvloer als privé."

"Dat is natuurlijk discutabel; hoe ver kun je als werkgever ingrijpen in het privégedrag van werknemers. Ik ben van mening dat we daarin nog wel verder kunnen gaan, zonder in situaties terecht te komen waarbij gedrag wordt afgedwongen."

"Ik denk dat werknemers daar wel aan toe zijn. De belangstelling voor

'Het gaat ook om de levenswijze van personeel'

gezondheid neemt sowieso erg toe. Dat merken we al bij onze keuringen. Mensen willen dan vaak bijvoorbeeld ook hun cholesterolgehalte weten, mannen informeren naar hun prostaat. Men is ook bereid om voor dat onderzoek privé te betalen. Dat is vaak lastig, omdat je in Nederland niet zo maar overal op mag testen."

"Wij willen zeker niet zomaar met alle hypes meegaan. We willen ook niet alleen maar vaststellen dat iemand met overgewicht kampi, maar daar ook een vervolg aan geven; uitspielen en begeleiden hoe dat is op te lossen."

"Als we echt grote problemen als roken en obesitas willen voorkomen, dan zal de werkgever daar, via ons, een rol in kunnen spelen. Vooral door met oplossingen te komen; cursussen om te stoppen met roken bijvoorbeeld. Programma's om overgewicht aan te pakken door bijvoorbeeld fitness aan te bieden. Werkgevers zullen daarbij ook de mogelijkheid moeten schaffen om dat met werk te combineren."

"Daarnaast kun je als werkgever ook een steer scheppen waarin persoonlijke gezondheid een grotere rol speelt. Dat begint bij de kroeften in de kantine, altijd weer een discussiepoint. Maar dat kan ook door bijvoorbeeld evenementen aan te bieden als de Dam tot Damloop."

"Wij spelen daar als KLM Health Services op in door onze externe klanten evenementen aan te reiken als een Gezondheidsweek, met allerlei activiteiten die daarop volgen."

"Dat soort beleid voorkomt niet alleen ziekteverzuim, maar betekent dat je als werkgever ook laat zien dat je goed voor je personeel wilt zorgen. Voor heel veel bedrijven is zo'n maatschappelijke rol van belang."

"Bovendien; werknemers worden geacht steeds langer te werken. Nog niet zo lang geleden kon je bij 57,5 jaar al klaar zijn, straks is dat 67 jaar. Dat betekent dat je ook als bedrijf zult moeten werken aan het

welzijn van werknemers, zodat ze gezond de eindstreep halen."

"Het is vaak moeilijk om dat zichtbaar te maken voor werkgevers. De gevolgen van preventie op de langere termijn zijn vaak moeilijk aan te tonen. Wij hebben daarvoor software gemaakt: de Health Cockpit. Dan kunnen we precies laten zien wat de gevolgen op de langere termijn zijn van bepaalde investeringen, gebaseerd op de kennis die wij en het betrokken bedrijf hebben."

"Praai je de geldknop dicht, dan zullen het verzuim en de daaraan verbonden kosten stijgen. Zo kunnen we de gevolgen van heel veel verschillende externe invloeden laten zien."

KLM Health Services blijft wel een buitenbeentje onder de aanbieders van arbodiensten. "We richten ons vooral op branches die tegen onze herkomst aan zitten; bedrijven met wisseldiensten, internationale bedrijven en de luchtvaartsector. We zullen lang niet altijd de goedkoopste zijn."

"Van oudsher hebben wij vanuit de KLM bijvoorbeeld ervaring met de gevolgen van onregelmatige werktijden. Die kennis passen we ook toe op beroepsgroepen met dezelfde problematiek, zoals brandweer, politie en de zorg."

"Omdat we ook ervaring hebben met beveiligingsgevoelige zaken, die nauw samenhangen met de luchtvaart, hebben wij ook een streep voor in die branches."